

Reader
Leerjaar 10
voor het vak
Sociale Wereldoriëntatie (SWO)

Uitgave: Minowc, november 2022

Voorwoord

De kracht van S.W.O. (Sociale Wereldoriëntatie) ligt in het vormen van kritische, zelfstandige Surinaamse burgers, die Vaderlandsliefde hoog in vaandel houden.

Voor u ligt de reader leerjaar 10 voor het vak of vakkencombinatie “Sociale Wereldoriëntatie ” Deze reader is een leidraad/handleiding voor de (vak)-leerkracht en leerling om op basis van een stukje uniformiteit het vak te kunnen overdragen en aanleren.

Het doel is om met de reader gemeenschappelijke vak inhoud en aan te bieden op alle VO (voortgezet onderwijs) scholen zodat elk kind dezelfde leerstof krijgt voor het vak. De reader is samengesteld op basis van verwijzingen naar het leerprogramma leerjaar 10 en de bestaande leermiddelen vanuit MULO en L.B.O. maar ook vanuit andere bronnen:

- De leeruitkomsten / leerdoelen van het vak (uit het leerprogramma);
- Een thematische opbouw van het vak (uit het leerprogramma);
- Een theoretische verwijzing naar leermiddelen (boeken/ online links);
- Geïntegreerde opdrachten vanuit de discipline (STREAMS);
- Mogelijke verwijzingen naar aanschouwelijk materiaal;
- Mogelijke toetsvormen (leerprogramma),

Een woord van dank gaat uit naar de samenstellers bestaande uit MULO en LBO vakdocenten.

Paramaribo, november 2022

Inhoud

1	Programma Innovatie uit het STREAMS programma voor leerjaar 10	4
1.1	Programma SWO leerjaar 10, periode 1	5
1.2	Programma SWO leerjaar 10, periode 2	6
2	Burgerschap	7
2.1	Burgerschapscompetenties	7
2.2	Burgerschapsonderwijs	8
3	De Staatsburger	9
3.1	De taken van de Staat	10
3.2	De rechten van de staatsburger	10
3.3	De plichten van de staatsburger	12
4	De onafhankelijkheid van Suriname	13
4.1	Nationale symbolen	16
4.2	Nationale feestdagen	20
4.3	Nationale leiders	21
5	Bestuurlijke organisatie	23
5.1	Trias Politica	23
5.2	De Nationale Assemblée	25
5.3	De Regering	28
6	Wereldburger	28
6.1	Relatie wereldburger en staatsburger	28
6.2	Wereldreligies	29
6.3	Verschillen en overeenkomsten tussen de wereldreligies	38
6.4	Relatie met religies die in Suriname worden beleden	39
	Literatuur en materialen	40

1 Programma Innovatie uit het STREAMS programma voor leerjaar 10

Innovatie: Levensbeschouwelijke Vorming, Studieloopbaanbegeleiding, Geschiedenis / Culturele vorming / Maatschappijleer

Doel Innovatie: De discipline Innovatie (Levensbeschouwelijke Vorming, Studieloopbaanbegeleiding, Geschiedenis / Culturele vorming / Maatschappijleer) ontwikkelt de basiscompetenties van jonge Surinamers met betrekking tot deze vakken. Ze worden gevormd tot ruimdenkende, standvastige, kritische en creatieve jonge burgers met een positief zelfbeeld die kennis dragen van hun capaciteiten. Hierdoor kunnen zij situaties probleemoplossend en innovatief benaderen.

Algemene leeruitkomst: In leerjaar 10 *kunnen de leerlingen hun 21^e-eeuwse vaardigheden toepassen in thema's vallend onder levensbeschouwelijke, historische, maatschappelijke en culturele vorming.* Dit doen zij door innovatieve oplossingen aan te dragen voor dagelijkse en praktische problemen in hun eigen omgeving en binnen de eigen culturen. Hierdoor zijn zij in staat een weloverwogen keuze en besluit te maken voor hun eigen leven en vervolgonderwijs.

Totaal aantal lesuren: 4

- SLB => Studieloopbaanbegeleiding: 1 lesuur (het heel schooljaar door)
- LEVO => Levensbeschouwelijke Vorming: 1 lesuur (het heel schooljaar door)
- SWO => Geschiedenis/Culturele vorming/Maatschappijleer: 2 lesuren (het heel schooljaar door)

Belangrijk is dat er samen met de collega's binnen de discipline wordt samengewerkt aan de (projectopdrachten van gemeenschappelijke thema's.

1.1 Programma SWO leerjaar 10, periode 1

Periode	Vaardigheden	Hulp Leerdoelen	Leerstofinhouden/ onderwerpen	Mogelijke toetsvormen
Eerste periode	Burgerschap - Nationaal bewustzijn - Sociaal-economisch bewustzijn - Respecteren van democratische beginselen - Participeren in de maatschappij Algemene vaardigheden - Luisteren - Kritisch nadenken - Spreken - Onthouden - Beschrijven - Periodiseren - Verschillen en overeenkomsten aangeven	De leerlingen kunnen de begrippen: burgerschap, burgerschapscompetenties burgerschaps- onderwijs van elkaar onderscheiden.	Burgerschap Wat wordt verstaan onder burgerschap, burgerschapscompe- tenties en burger- schapsonderwijs.	Discussie Poster Verslag
		De leerlingen kunnen: - Inzicht krijgen in de taken van de Staat. - De rechten en plichten van de staatsburger aangeven.	De staatsburger De taken van de Staat De rechten van de staatsburger De plichten van de staatsburger	Presentatie Rollenspel Filmpje Verslag Poster Interview Schrijven van een lied, verhaal, gedicht
		De leerlingen kunnen beargumenteren waarom de onafhankelijkheid belangrijk is voor ons land.	De onafhankelijkheid van Suriname Nationale symbolen Nationale feestdagen Nationale leiders	Tijdbalk Historisch onderzoek doen naar nationale leiders Verslag

1.2 Programma SWO leerjaar 10, periode 2

Periode	Vaardigheden	Hulp Leerdoelen	Leerstofinhouden/ onderwerpen	Mogelijke toetsvormen
Tweede periode	Burgerschap • Wereldburgerschap (besef van de wereld) • Respect voor religieuze en culturele uitingen • Verantwoordelijkheid • Rechtvaardigheid • Integriteit	De leerlingen kunnen: - De elementen in het bestuur aangeven. - Inzicht krijgen in hoe de organisatie van het bestuur in elkaar zit.	Bestuurlijke organisatie Trias Politica De Nationale Assemblée De Regering De Rechterlijke Macht	Presentatie Rollenspel Filmpje Verslag Poster Interview Schrijven van een lied, verhaal, gedicht Educatieve dagtocht
	Algemene vaardigheden • Luisteren • Kritisch nadenken • Spreken • Onthouden • Beschrijven • Periodiseren • Relativeren • Verschillen aangeven • Overeenkomsten aangeven	De leerlingen kunnen: - Het besef van de wereld en het wereldburgerschap relativeren - Respect voor religieuze en culturele uitingen.	Wereldburger - Wie is een wereldburger? - Relatie wereldburger en staatsburger - Welke (wereldreligies zijn er? - Welke zijn de grootste (wereldreligies? - Welke worden het meest beleden? - Verschillen en overeenkomsten tussen deze wereldreligies. - Relatie met (wereldreligies die in Suriname worden beleden.	Groepswerk: Presenteren

2 Burgerschap

Het woord burgerschap is afgeleid van het woord burger. Wie is een burger?
Een burger is een inwoner/bewoner van een stad/ staat/ plaats / district of land die bepaalde wettelijke rechten en plichten heeft. De burgers die in de Staat Suriname wonen noemen wij

Onder burgerschap verstaan we de manier waarop mensen deelnemen aan de maatschappij (gemeenschap of samenleving) en die helpen vormgeven.

2.1 Burgerschapscompetenties

Competenties zijn de vaardigheden, kennis, en het kunnen van een persoon.

Onder burgerschapscompetenties wordt verstaan:

1. Het vermogen in de maatschappij als een actieve, zelfstandige en verantwoordelijke burger te handelen.
2. Het geheel van kennis, vaardigheden en attitude om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren in de samenleving.

De competenties die nodig zijn om op een goede manier met de andere burgers om te gaan en een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Enkele burgerschapscompetenties van leerlingen zijn:

- democratisch handelen.
- maatschappelijk verantwoordelijk handelen.
- omgaan met conflicten.
- omgaan met verschillen.

2.2 Burgerschapsonderwijs

Burgerschapsonderwijs is het ontwikkelen van burgerschap kennis, vaardigheden en houdingen door de leerling d.m.v. onderwijs. Dat wil zeggen de school moet zorgdragen dat er burgerschapsonderwijs verzorgt wordt. Het gaat om het aanleren van de basisnormen en waarden in de samenleving. Jongeren maken op deze manier op school kennis met begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit.

Opdracht

3 De Staatsburger

Een staat is een land binnen bepaalde grenzen met een eigen onafhankelijk bestuur.

De mensen in ons land wonen met elkaar samen en vormen zodoende een gemeenschap van burgers. We kennen de grenzen van ons land en binnen deze grenzen ligt ons grondgebied. De burgers binnen dit grondgebied worden geleid en bestuurd door een Regering.

Kenmerken van een staat:

1. Er zijn burgers in het land.
2. Er is een grondgebied
3. Er is bestuur over de burgers.

Opdracht:

Ben je lid van deze staat, omdat je de nationaliteit hebt en bepaalde rechten en plichten bezit, dan ben jij een staatsburger van de staat Suriname

De staatsburger is iemand die in de staat woont en bepaalde rechten en plichten heeft vb: De burger die in het bezit is van een paspoort van een land, is staatsburger van dat land. Het is de titel van een inwoner van een land die verwijst naar bepaalde in de grondwet vastgelegde rechten die hij of zij heeft op basis van zijn nationaliteit. Hij is dan een volwaardig lid van de samenleving met alle rechten, plichten en privileges van dat land.

3.1 De taken van de Staat

De staat heeft tegenover haar burgers drie belangrijke taken te vervullen:

1. Zorgen voor de wetten in de staat (Wetgevende taak).
2. Zorgen dat de gegeven wetten en gemaakte regels ook uitgevoerd en nageleefd worden (Uitvoerende taak).
3. De overtreders van de wetten moeten worden gestraft en onenigheid tussen burgers moet kunnen worden opgelost (Rechterlijke taak).

Deze drie taken worden door drie verschillende instanties of organen uitgevoerd. Deze organen zorgen voor een goed draaiende en zekerheid scheppende samenleving.

Opdracht: Geef aan de hand van een voorbeeld aan, op welke wijze alle 3 taken van de Staat aan bod kunnen komen.

3.2 De rechten van de staatsburger

Als staatsburger heb je verschillende rechten. Deze rechten zijn: grondrechten, persoonlijke rechten en vrijheden.

Een ieder die de Surinaamse nationaliteit bezit of in Suriname zijn woonplaats heeft, maakt aanspraak op de burgerlijke rechten van ons land.

1. Allen die zich op het grondgebied van Suriname bevinden hebben gelijke aanspraak op bescherming van personen en goederen.
2. Alle Surinamers zijn gelijk voor de wet en hebben recht op gelijke bescherming.
3. Een ieder heeft recht op persoonlijke vrijheid en veiligheid.

4. Niemand mag op grond van zijn geboorte, geslacht, ras, taal, godsdienst, afkomst, educatie, politieke overtuiging, economische positie of sociale omstandigheden of enige andere status gediscrimineerd worden.
5. Een ieder heeft recht op vrije meningsuiting.
6. Een ieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven, zijn gezin, zijn woning en van zijn eer en goede naam.
7. Een ieder heeft recht op onderwijs
8. De staat draagt zorg voor het scheppen van omstandigheden, waardoor een optimale bevrediging van de basisbehoeften aan werk, voeding, gezondheid, onderwijs, energie, kleding en communicatie verkregen wordt.
9. Een ieder heeft recht op werk in overeenstemming met zijn capaciteiten.
10. Niemand mag worden gedwongen dwangarbeid of verplichte arbeid te verrichten.

3.3 De plichten van de staatsburger

De staatsburger heeft ook een aantal plichten die hij moet nakomen. De staat heeft geld nodig om het land op behoorlijke wijze te kunnen besturen. Dit geld moet ergens vandaan komen. Een groot deel van het benodigde geld komt uit de belastingen die door de burgers en het bedrijfsleven worden betaald. (loonbelasting, wegenbelasting, belasting toegevoegde waarde).

1. Het betalen van belasting is een plicht van elke burger die daarvoor in aanmerking komt.
2. De plicht om te werken is een maatschappelijke verantwoordelijkheid van de Surinaamse staatsburger.
3. Het gezin wordt erkend en beschermd. Man en vrouw zijn voor de wet gelijk. Ieder kind heeft recht op bescherming zonder enige vorm van discriminatie. Ouders hebben ten aanzien van wettige en natuurlijke kinderen dezelfde verantwoordelijkheden.
4. Een ieder die de Surinaamse nationaliteit bezit of in Suriname zijn woonplaats heeft en voor zover niet reeds van een geslachtsnaam dan wel van voorna(a)m(en) is voorzien, is verplicht zodanige namen te kiezen onder goedkeuring van de Directeur van Binnenlandse Zaken.
5. Het is een plicht van elke burger om zich te houden aan de wetten. Deze plicht is belangrijk voor de orde in de samenleving.

Opdracht: Maak een woordveld van het begrip Staatsburger.

4 De onafhankelijkheid van Suriname

Suriname uit de Prehistorie

Tegen het einde der Middeleeuwen werd door de zeelui in Europa het kompas in gebruik genomen, dat hen in staat stelde verre zeetochten te ondernemen. Zo ontdekte Christophorus Columbus op 12 oktober 1492 de zeeweg naar de Amerika's. Omdat hij dacht dat hij in Indië was aangekomen noemde hij de mensen die hij tegenkwam in de Amerika's Indianen.

1492: De eerste reis van Columbus naar 'Indië'.

Bij het Openluchtmuseum van Nieuw-Amsterdam, bij de samenvloeiing van de Suriname- en de Commewijne rivier, stond het standbeeld van Alonso de Ojeda. In 1962 werd door de beeldhouwer Erwin de Vries het standbeeld vervaardigd. Alonso de Ojeda maakte in 1499 zelfstandig een verkenningstocht langs de noordoostkust van Zuid-Amerika. Ojeda en zijn mannen waren de eerste Europeanen die de kust van Guyana zagen. Onder hen was de Italiaanse handelaar Amerigo Vespucci. Hij publiceerde een verslag van zijn ervaringen onder de titel *Mundus Novus* (Nieuwe Wereld). Martin Waldseemüller bracht in 1507 een wereldkaart uit, waarop hij het door Amerigo Vespucci beschreven gebied de naam Amerika gaf. Ojeda's ontdekkingsstocht was de eerste stap op weg naar de kolonisatie van Suriname.

Eerste Engelse bestuur 1650-1667

De eerste succesvolle kolonisatie poging van Suriname was een Engelse aangelegenheid. In 1651 stuurde de Engelse gouverneur van Barbados, Francis Willoughby, 300 man met de opdracht aan de Suriname rivier een kolonie te stichten. Binnen korte tijd werd in Suriname een groot aantal plantages aangelegd, waar tot slaafgemaakten het werk deden. In 1662 kreeg Lord Willoughby van Koning Karel II het gebied Suriname in volle eigendom.

Suriname in handen van Nederland 1667

Op 27 februari 1667 veroverde de Zeeuw Abraham Crijnssen het fort Willoughby bij Paramaribo. Hierdoor was de Engelse gouverneur verplicht de kolonie aan de Zeeuwen af te staan. Crijnssen liet het vernielde fort herstellen en gaf het de naam Fort Zeelandia. Bij de vrede van Breda werd bepaald dat Nederland Suriname mocht behouden, terwijl Engeland in het bezit mocht blijven van het veroverde Nieuw Nederland in Noord-Amerika. Dit beviel de Engelsen niet. Kapitein John uit Jamaica veroverde ons land in hetzelfde jaar.

Tweede verovering door Crijnssen 1668-1712

Op 1 mei 1668 veroverde Abraham Crijnssen Suriname van de Engelsen. In 1683 werd opgericht de Geoctroyeerde Sociëteit van Suriname. De aandeelhouders waren de West Indische Compagnie, de stad Amsterdam en de familie van Sommelsdijck. Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck werd zelfs gouverneur van Suriname (1683-1688).

Franse inval van kapitein Cassard 1712

Gedurende de Spaanse Successie oorlog gelukte echter de Franse inval onder kapitein Cassard in 1712. Groot was de aangerichte schade. Vele tot slaaf gemaakten vluchtten naar de bossen (Marrons). In december van dat jaar verliet Cassard de kolonie. Suriname kwam weer in handen van Nederland.

Engels protectoraat 1799-1802

In 1799 bracht de Engelse vloot onder leiding van Seymor en Trigg ons land onder Engels protectoraat. Bij de vrede te Amiens in 1802, tussen Frankrijk en Engeland, gaf Engeland alle koloniën in de West aan de Bataafse Republiek.

Overgave aan Engeland 1804-1816

In 1804 dwong de Engelse vloot onder leiding van Green en Hood, gouverneur Berranger tot capitulatie. Intussen was in 1808 de slavenhandel door het Engelse parlement verboden. Na het Wiener Congres van 1815 gaf Engeland Suriname terug aan het koninkrijk der Nederlanden (1816).

Suriname in Nederlandse handen

De planters hoopten dat Koning Willem I opnieuw de slavenhandel zou toelaten. Hij zetten echter de Engelse politiek voort. Op 1 juli 1863 vond de emancipatie plaats. In naam van Koning Willem III werden 33000 mensen vrij verklaard door gouverneur van Lansberge. De vreugde werd getemperd door het feit, dat deze mensen nog 10 jaar als contractarbeiders zouden moeten werken. Het was de tijd van het Staatstoezicht (1863-1873). Een tekort aan werkkrachten op de plantages heeft geleid tot immigratie van Chinezen (1853,1858,1868) en van Hindustanen (1873-1916). In 1890 nam de Javaanse immigratie een aanvang. Deze heeft geduurd tot 1939.

Opdracht:

Maak een schematisch overzicht (tijdlijn) van de diverse kolonisatie pogingen. Vanaf Alonso de Ojeda tot kort voor de onafhankelijkheid.

Op weg naar onafhankelijkheid (srefidensi)

In december 1942 gaf Koningin Wilhelmina het uitzicht op autonomie of zelfbestuur. Na de Tweede Wereldoorlog werd hierover druk onderhandeld. In 1948 werd in Suriname het Algemeen kiesrecht ingesteld. Er kwamen algemene verkiezingen voor 21 statenleden en de verschillende politieke partijen als : NPS, PSV, KTPI en de VHP.

In 1954 verkrijgt ons land autonomie of zelfbestuur, omdat het Statuut voor het Koninkrijk der Nederland officieel in werking treed.

Opdracht: Verbroedering

Intussen begonnen steeds meer Surinamers de behoefte te gevoelen aan totale onafhankelijkheid. Mr Eddy Bruma was de voorvechter van deze richting. Bij de verkiezingen in 1973 behaalde een coalitie van 4 partijen de overwinning. Het was de Nationale Partij Combinatie die 22 van de 39 zetels in de Staten van Suriname kon bezitten. De VHP kwam nu in de oppositie met 17 van de 39 zetels. De nieuwe regering ging aan het werk om de onafhankelijkheid snel te verwerven, in Nederland was daar weinig verzet tegen. De oppositie was van mening dat alles nu vlug werd doorgedrukt.

Waarom werkte Nederland mee aan de onafhankelijkheid van Suriname, terwijl bepaalde Surinamers dat niet wilden?

Dit leidde tot spanningen en duizenden verlieten ons land. In mei 1975 ontstonden er relletjes in Paramaribo en er werd brand gesticht in het centrum van de stad. Met moeite werd de orde hersteld. In het najaar 1975 kwam er verzoening tussen premier Arron en de leider van de oppositie dhr J. Lachmon.

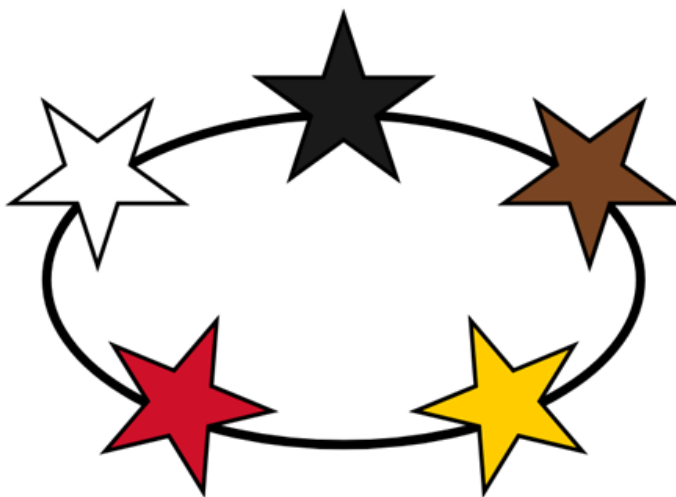
Op 25 november 1975 te middernacht werd ons land onafhankelijk. Groot was de blijdschap bij vele Surinamers. Het was het begin van een nieuwe tijdperk in de geschiedenis van Suriname. De Staten van Suriname hadden inmiddels een president gekozen, het was dhr. Johan H. E. Ferrier. Hij riep de mensen op tot grote activiteit en nodigde de uitgeweken Surinamers uit om terug te keren naar hun vrije land, om mee te helpen aan de nieuwe opbouw.

4.1 Nationale symbolen

De nationale symbolen van Suriname

In de Staten van Suriname (de naam van ons volksvertegenwoordigend orgaan toen) werd met algemene (18) stemmen zowel de vlag, het wapen als het volkslied goedgekeurd. De 'landsverordening tot bescherming en vaststelling van de vlag van Suriname' werd gedateerd op 8 december 1959, evenals die 'tot vaststelling van het wapen van Suriname' en die tot vaststelling van het volkslied van Suriname. Op 15 december (Statuutdag) 1959 werden de vlag, het wapen en het volkslied officieel bij het Surinaamse volk geïntroduceerd.

De wetgevende raad van Suriname heeft eenstemmig zijn goedkeuring gehecht aan een nieuw wapen, volkslied en vlag voor Suriname. Het volkslied zal beginnen met „God zij met ons Suriname”. De vlag zal wit zijn met witte, zwarte, bruine en gele sterren in een ellipsvormige band, waarmee de uit vele rassen samengestelde bevolking wordt aangeduid. De regering is voornemens op 15 december de nieuwe nationale symbolen te introduceren.

Surinaams Volkslied

Het nationaal volkslied "God zij met ons Suriname" bestaat uit twee versies. De eerste is in het Nederlands en de tweede in Sranan Tongo. Het wordt in deze volgorde gezonden.

Henry de Ziel, is zoals algemeen bekend de schepper van één van onze nationale symbolen namelijk het volkslied van de Republiek Suriname. Trefossa's rol was van grote betekenis. Als dichter, als onderwijzer en als iemand die nadacht over de ware betekenis van onafhankelijkheid. Bovendien leverde hij een concrete bijdrage in de ontwikkeling naar een onafhankelijk Suriname. Hij kreeg de opdracht om de tekst van het volkslied aan te passen aan de veranderende werkelijkheid. Hij heeft ons daarin de blijvende opdracht nagelaten tot arbeidzaamheid, welvaart en glorie van onze natie.

De stichting H.F de Ziel is in 2006 opgericht met als hoofddoel het uitdragen van het gedachtengoed van de Ziel.

BIJLAGE behorende bij G.B. 1959 No. 106.

Volkslied van Suriname

God zij met ons Su-ri - na - me Hij ver-heff' ons heer-lijk
O - po! Kon-dre-man un o - po! Sra-nan-gron e ka - ri

Land Hoe wij hier ook sa-men-kwa-men Aan zijn
un Wans o. pe ta - ta ko - mo - po Wi mu

grond zijn wij ver-pand Wer-kend hou-den we in ge-
se - ti kon-dre bun Stree de f'stree wi no sa

dach - ten Recht en waar-heid ma-ken vrij Al wat
fre - de Ga-do de wi fe - si - man He - ri

goed is te be-trach - ten Dat geeft aan ons Land waar-dij
li - bi te na de - de Wi sa fe - ti dji Sra - nan

Surinaamse Vlag

De Surinaamse vlag is een belangrijk symbool voor ons land. Op officiële gelegenheden en gebouwen wappert de Surinaamse vlag. De vlag van Suriname bestaat uit een veld in de vorm van een rechthoek, waarop vijf horizontaal lopende balken en een vijfpuntige ster voorkomen. De kleuren, maten en de symboliek van de vlag zijn nauwlettend bepaald.

Kleuren

1. De kleuren van de vijf horizontaal lopende balken zijn onderscheidenlijk groen, wit, (helder) rood, wit, groen.
2. De groene kleur is samengesteld uit negen delen chromaatgroen en een deel wit. De (helder) rode kleur is samengesteld uit vier delen helder oranje (vermiljoenrood) en zes delen karmijnrood (Geranium).
3. De kleur van de vijfpuntige ster is geel. De gele kleur is samengesteld uit twaalf delen chromaatgeel en een deel wit.

Maten

1. De hoogte en de lengte van de vlag verhouden zich als twee staat tot drie.

2. De hoogten van de balken verhouden zich van boven naar onder -groen, wit, (helder) rood, wit, groen- achtereenvolgens als twee staat tot een staat tot vier staat tot een staat tot twee.
3. Het middelpunt van de omgeschreven cirkel van de vijfpuntige ster ligt op de verticale middellijn van de vlag. Het hoogste punt van de vijfpuntige ster ligt eveneens op deze middellijn.
4. De lengte van de straal van de omgeschreven cirkel is gelijk aan de breedte van de groene balk ofwel de helft van de breedte van de (helder) rode balk.
5. De afstand tussen het hoogste punt van de ster en de bovenste rand van de (helder) rode balk is gelijk aan de afstanden van de twee laagst gelegen punten van de ster tot de onderste rand van de (helder) rode balk.

Symboliek

1. Het groen symboliseert de vruchtbaarheid van Suriname met zijn vele mogelijkheden; tevens verbeeldt deze kleur de hoopvolle verwachting, het nieuwe Suriname.
2. Het wit symboliseert de gerechtigheid; het verbeeldt ook de vrijheid. De witte banen van de gerechtigheid en de vrijheid verbinden het groen van de mogelijkheden van het land met het (helder) rood van de vernieuwing door de daden van de natie.
3. In het (helder) rood staat het helder oranje (vermiljoen rood) als symbool van de vernieuwing· en het karmijnrood voor de liefde die tot daden· leidt. De (helder) rode kleur symboliseert de progressiviteit, het nimmer aflatend streven van de natie zich met de daad te blijven inzetten voor de vernieuwing van mens en samenleving.
4. De ster symboliseert de eenheid van de natie en het geel staat als symbool van de opoffering. De gele ster symboliseert de opofferende eensgezindheid en de gerichtheid op de gouden toekomst. Uit haar licht put de natie de kracht om, met vertrouwen in eigen kunnen, zich opofferingen te getroosten en zich te blijven inzetten voor land en volk.

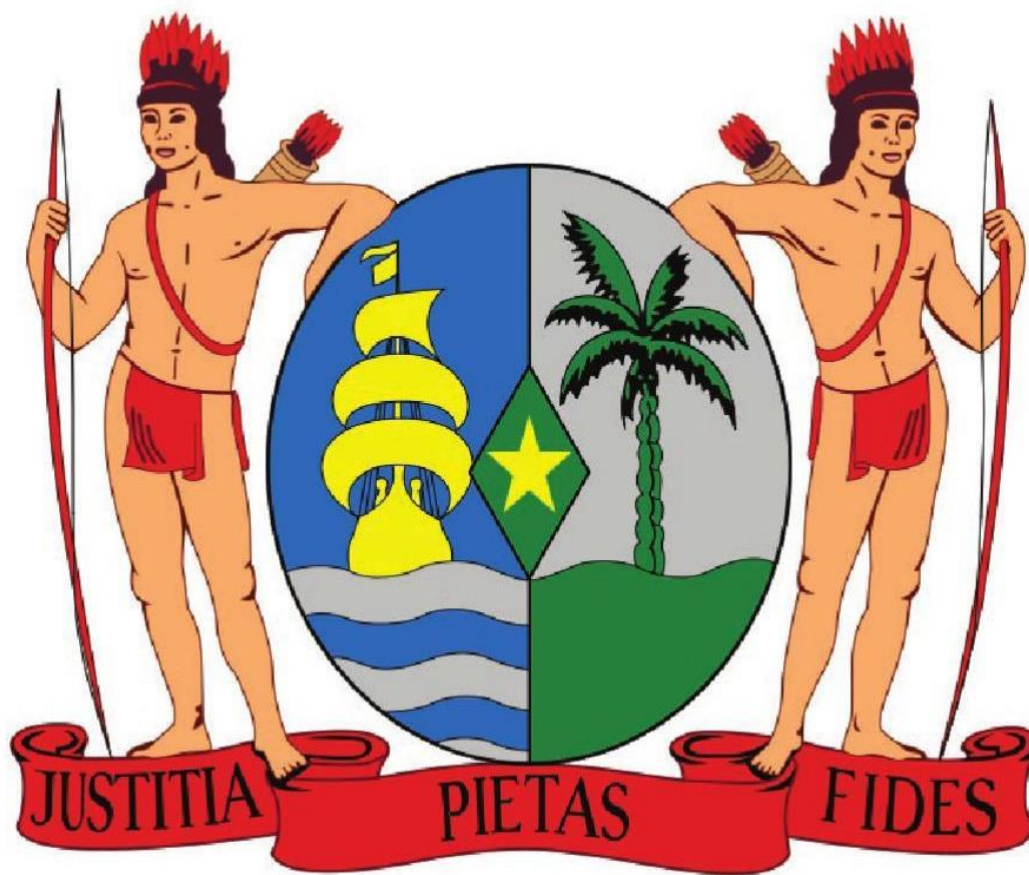
Halfstok vlaggen

Ten teken van rouw wordt de vlag halfstok gehesen. Hierbij wordt eerst de vlag tot de top gehesen, waarna ze langzaam wordt neergehaald totdat het midden van de vlag op de helft van de normale hoogte is gekomen, waarna de vlaggenlijn wordt vastgebonden. Bij het neerhalen van een halfstok gehesen vlag wordt deze eerst langzaam in top gehesen en vervolgens op dezelfde wijze neergehaald.

Het wapenschild

Het wapen vertegenwoordigt het verleden, het heden en de toekomst van Suriname. Het motto is 'Justitia Pietas Fides', wat gerechtigheid, geloof en loyaliteit betekent. Het schild

is verticaal in tweeën gedeeld. Links van het schild staat een zeilboot die de geschiedenis van Suriname symboliseert. De palmboom rechts op het schild staat zowel voor het heden als voor de toekomst. Het ruitvormige hartschild met daarop een gouden ster symboliseert de toekomst en hoop. Het schild wordt vastgehouden door de eerste bewoners, de inheemsen.

4.2 Nationale feestdagen

Wat zijn vrije dagen?

Volgens de schrijver Gowricharn (2011) zijn vrije dagen “een verzameling van feest- en gedenkdagen die soms historisch, soms politiek, en soms cultureel van aard zijn”.

Nationale vrije dagen zijn dagen waarop de meeste mensen in het land vrij zijn vanwege de viering van een speciale gelegenheid of hoogtijdag: in Suriname zijn deze dagen gelijkgesteld aan de zondag en moeten werkgevers 200% loon betalen aan werknemers die op die dag werken.

Op de gedenk- of herdenkingsdagen hebben de mensen geen vrij: een activiteit of hoogtijdag wordt gevierd of beleefd door belanghebbenden zonder dat de burgerlijke overheid, bedrijven, scholen etcetera gesloten zijn.

Feestdagen kunnen worden gedefinieerd als dagen waarop je feest viert, jaarlijkse dagen waarop je iets herdenkt, jaarlijks terugkerende - door een kerkelijke of burgerlijke overheid erkende gedenkdagen die gevierd worden, hoogtijdagen of rustdagen.

In Suriname worden de volgende 16 dagen aangemerkt als Nationale Vrije dagen:

Christelijke religie:

1. Goede Vrijdag
2. Tweede Paasdag
3. Eerste Kerstdag
4. Tweede Kerstdag

Hindoe religie:

5. Holi-dag
6. Divali

Moslim religie:

7. Ied-UI-Fitre
8. Ied-UI-Adha

Andere dagen:

9. Nieuwjaarsdag	(1 januari)
10. Chinees Nieuwjaar	(wisselend)
11. Javaans Nieuwjaar	(wisselend)
12. Dag van de Arbeid	(1 mei)
13. Ketu Koti dey	(1 juli)
14. Dag der Inheemsen	(9 augustus)
15. Dag der Marrons	(10 oktober)
16. Onafhankelijkheidsdag	(25 november)

4.3 Nationale leiders

Vijf leiderschapskenmerken

Om tot nationale leider genoemd te worden, moet de persoon voldoen aan bepaalde kenmerken. Deze kenmerken zijn:

1. Persoonlijkheid.

Onder persoonlijkheid vallen kenmerken die tot de intrinsieke (innerlijke) persoonlijkheid worden gerekend. Deze kenmerken zijn relatief stabiel. Hieronder vallen authenticiteit (echtheid, origineel), passie, betrouwbaarheid, evenwichtigheid en doorzetten.

2. Visie

Visie gaat over zien wat zou kunnen zijn en nog niet is. Betrokkenheid is hiervan een belangrijk kenmerk, met de wens tot vooruitgang.

3. Vaardigheden.

Het gaat om de intelligentie, creativiteit en communicatieve vaardigheden. Intelligentie wordt hierbij vaak gelinkt aan wijsheid en het vermogen tot het ontwikkelen van nieuwe inzichten. Dit vloeit over in creativiteit, waarbij het vermogen tot het ontwikkelen van nieuwe zienswijzen centraal staat. Communicatieve vaardigheden gaan over het uiten hiervan. 'Welbespraakt' zoals iemand het verwoordde, waarbij ook vaak 'duidelijk' en 'open' naar voren komen.

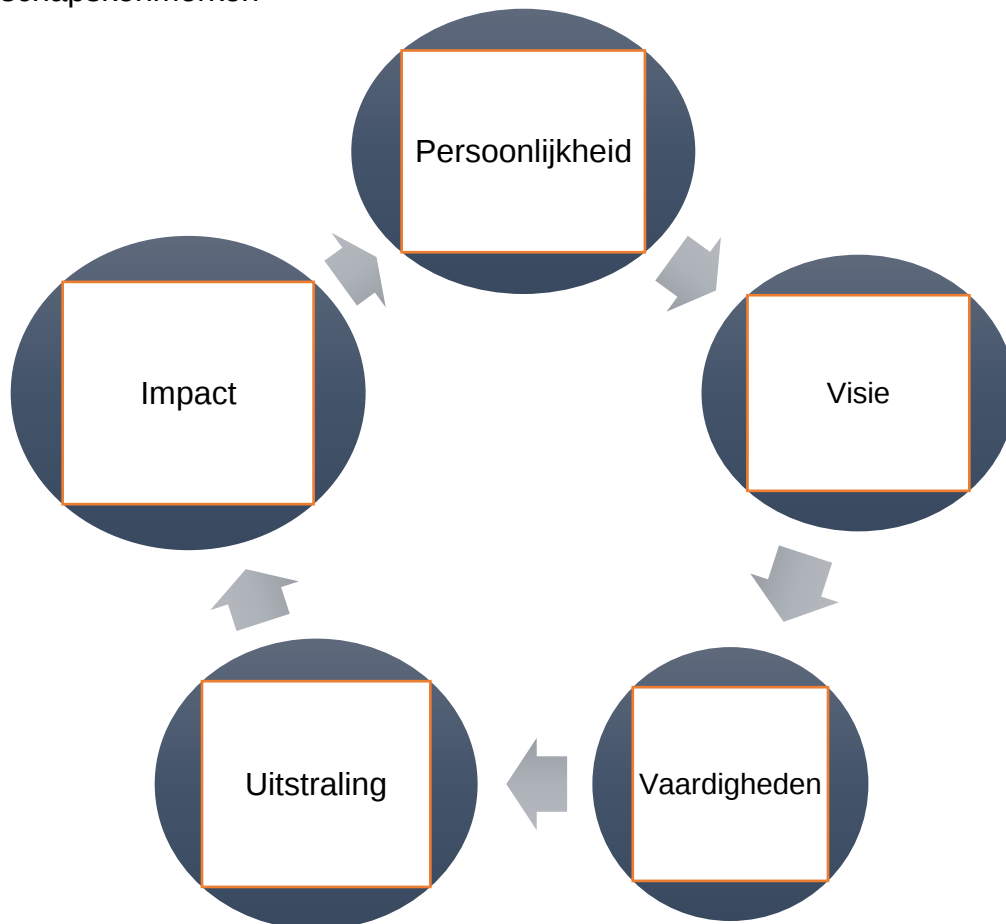
4. Uitstraling.

Uitstraling gaat over charisma, maar ook te ontwikkelen kenmerken zoals de mate waarin iemand optimistisch is en energie geeft.

5. Impact.

Impact gaat daarbij vooral over het directe effect van gedrag (de goede dingen doen) of het historische effect (een voorbeeld zijn).

Leiderschapskenmerken

Opdracht.

Maak aan de hand van de 5 leiderschapskenmerken een verslag over de volgende personen als nationale leiders van Suriname.

1. Anthony Nesty	7. Letitia Vriesde
2. Nardo Aloema	8. Ann Dragman-Pawirodihardjo
3. Eddy van der Hilst	9. Ismay van Wilgen
4. Kries Ramkhelawan	10. Monique Pool
5. Soeki Irodikromo	11. Manorma Soeknandan
6. Humphrey Pansa	12. Siegmien Staphorst

5 Bestuurlijke organisatie

5.1 Trias Politica

Frankrijk voor 1789

In Frankrijk heerste in deze periode een slechte toestand, omdat het volk in standen of groepen was verdeeld. Tot de 1^e stand behoorden de geestelijkheid, de 2^e stand de adel en de 3^e stand, de arme boeren en burgers. De 1^e en de 2^e stand werden teveel voorgetrokken. Zij hoefden geen belasting te betalen.

De koning die toen aan de macht was, Lodewijk XIV regeerde absoluut en maakte misbruik van zijn macht. Ook had Frankrijk in deze periode een grote staatsschuld, de prijzen van levensmiddelen waren te hoog en de koning maakte een nieuwe wet waarbij er werd gesteld dat voortaan alle Fransen belasting moesten betalen. Maar dat accepteerden de rijken niet, omdat ze nooit belasting hadden betaald en de armen konden het niet betalen.

De situatie in het land werd nog meer gespannen en liep tenslotte uit de hand. De boeren en arbeiders kwamen in opstand tegen de nieuwe belastingwet en tegen alle wantoestanden in het land en de koning werd verjaagd en moest dus opstappen.

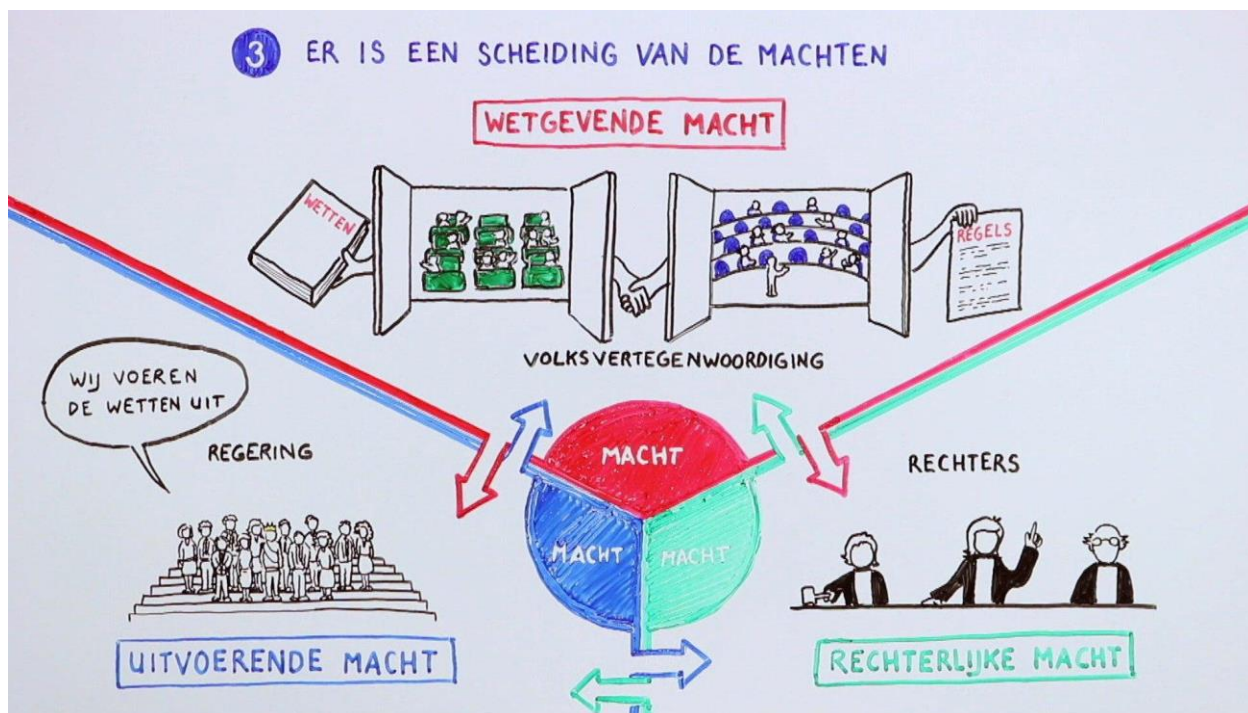
Dit staat bekend als de Franse Revolutie. In deze periode leefden er ook filosofen of geleerden in Frankrijk die met verschillende wetten kwamen om het land te ontwikkelen en om de burgers te beschermen. Drie bekende franse filosofen waren: Montesquieu, Rousseau en Voltaire.

De filosofen en hun leer

Montesquieu: zijn leer werd de Trias Politica genoemd en betekent scheiding der drie machten. Omdat de koning in Frankrijk alle macht had en alleen over het land wilde heersen, wilde men in de toekomst voorkomen dat er weer een dictator of alleenheerser zou ontstaan. Daarom ging men ertoe over de macht van de koning of president te verdelen in 3 afzonderlijke delen nl.: de uitvoerende macht, deze macht is in handen van de regering, de wetgevende macht, deze macht ligt bij het parlement en de regering en de rechterlijke macht, deze ligt in handen van onafhankelijke rechters en de Procureur-Generaal.

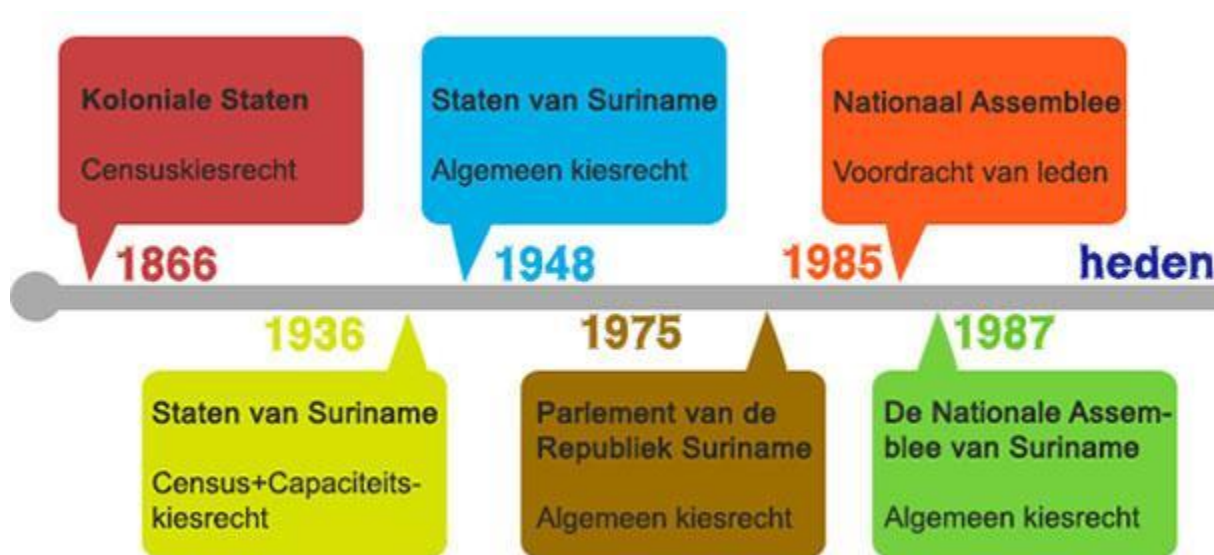
Rousseau: zijn leer noemen wij volkssoevereiniteit en dat betekent dat de hoogste macht in handen van het volk ligt en niet bij de koning of president. Dat wil zeggen middels algemene vrije en geheime verkiezingen bepaalt het volk wie in de regering komt te zitten. Als de regering haar werk niet goed doet mag het volk haar macht teruggeven, door de regering naar huis te sturen.

Voltaire: vond dat er meer gedaan moest worden aan de ontwikkeling van het volk en dat er meer verdraagzaamheid moest zijn van de Franse koningen.

5.2 De Nationale Assemblée

Het eerste parlement van Suriname heette de Koloniale Staten. Op 5 april 1866 werden de allereerste verkiezingen gehouden en op 8 mei 1866 hadden die volksvertegenwoordigers hun eerste vergadering. Volg het overzicht hieronder om te zien welke veranderingen er plaatsvinden voordat het uiteindelijk werd wat we nu kennen: De Nationale Assemblée.

1866- 1936

De Koloniale Staten bestond uit 13 leden waarvan 9 door de kiezers gekozen werden en 4 door de Gouverneur benoemd. De eerste zitting werd officieel geopend op 8 mei 1866. Van 1866 tot 1936 werden leden van het parlement gekozen mannen die 60 gulden betaalde aan belastingen mochten stemmen. Het censuskiesrecht deed zijn intrede.

1936- 1948

In 1936 werd ook het capaciteitskiesrecht ingevoerd wat inhield dat kiezers (alleen mannen) een diploma moesten hebben waarmee zij konden aangeven dat zij een bepaalde algemene ontwikkeling hadden. Minimaal een diploma van de ULO (Uitgebreid Lager Onderwijs). Het aantal leden van de Koloniale Staten werd toen 15. Daarvan werden 10 leden gekozen tijdens de verkiezingen en 5 door de Gouverneur benoemd. Toen de nieuwe staatsregeling werd ingevoerd, vonden er nog een paar veranderingen plaats: de naam van Koloniale Staten veranderde in "Staten van Suriname".

1948-1963

In 1948 vond een belangrijke verandering plaats. Toen werd het Algemeen Kiesrecht ingevoerd: Alle mannen vanaf 25 jaar mochten stemmen. Weer werd het aantal parlamentsleden opgevoerd. Er waren nu 21 leden in het parlement. En dit veranderde in 1963, naar 36 leden.

1963- 1966

Vanaf 1963 mochten vrouwen ook stemmen. Het aantal leden werd meer. Nu zaten er 39 leden in de Staten van Suriname.

1975- 1985

Suriname werd onafhankelijk! Bij de onafhankelijkheid in 1975 werd de naam gewijzigd naar het "Parlement van de Republiek Suriname".

1985- 1987

Op 25 februari 1980 werd er een staatsgreep gepleegd en golden de regels niet meer die in de Grondwet werden aangegeven voor het Parlement. Het Parlement werd zelf buiten werking gesteld (bij Algemeen Decreet A van 13 augustus 1980). Tijdens die periode bepaalden het Militair Gezag en de regering alle wettelijke regelingen -decreten. In de periode 1 januari 1985 tot 14 december 1987 had Suriname een overgangs parlement, van een militair naar democratisch bestuur, waarvan de leden benoemd waren.

1987- 1990

In deze periode werd een concept grondwet samengesteld en die werd op 30 september 1987 bekrachtigd bij Staatsbesluit van 1987 no 116. Het volk had hier ook zeggenschap in door een referendum dat gehouden was. Het Parlement heette van toen af De Nationale Assemblée.

De Nationale Assemblée (DNA): het het hoogste college van staat. Men noemt het in de volksmond ook wel "het huis van het volk". De taken van het DNA zijn:

- Het controleren van de regering
- Het kiezen van de president en vicepresident van ons land
- Het keuren van het sociaal-economisch en politiek beleid van de regering
- Het keuren van de jaarlijkse begrotingswet (schatting van inkomsten en uitgaven) van de regering.

Aan het hoofd zit de voorzitter die wordt bijgestaan door de ondervoorzitter en een griffier die belast is met de administratieve taken in De Nationale Assemblée. De Nationale Assemblée telt 51 leden, die allen deel uitmaken van de coalitie en de oppositie. De coalitie zijn de leden die de regering vormen en ondersteunen. Tot de oppositie behoren de leden die niet vertegenwoordigd zijn in de regering. Deze leden stellen zich kritisch op ten opzichte van de regering. De 51 leden van De Nationale Assemblée zijn rechtstreeks door het volk gekozen door middel van Algemene Vrije en geheime verkiezingen die om de 5 jaar wordt gehouden. Als de DNA-leden hun werk niet naar behoren doen kunnen ze teruggeroepen worden door het volk d.w.z ze moeten hun zetels teruggeven aan het volk.

De DNA-leden kiezen op hun beurt de president en vice-president voor een periode van 5(vijf) jaar. De president mag niet afzonderlijk handelen, maar moet alles in samenspraak met De Nationale Assemblée doen.

In De Nationale Assemblée kennen wij de **gewone meerderheid** of quorum: dat is $\frac{1}{2}$ van 51 +1=26 leden. Deze meerderheid is nodig om een vergadering aan te vangen. Ten tweede is er de **gekwalficeerde meerderheid**: dat is $\frac{2}{3}$ van het aantal leden. Dat zijn in

totaal 34 leden. Deze meerderheid is nodig voor belangrijke vergaderingen. Voor sommige beslissingen moet tweederde deel van het parlement het eens zijn voordat de wet mag worden aangenomen of de verandering kan plaatsvinden. Bijvoorbeeld als de president gekozen moet worden; er een wijziging in de grondwet moet plaatsvinden of als de president moet aftreden. Dan wordt er een Volksvergadering of Volksraadpleging gehouden.

Opdracht: Maak een organogram van De Nationale Assemblée

De Verenigde Volksvergadering

De Verenigde Volksvergadering is een bijzondere vergadering die wordt uitgeschreven wanneer bij hele bijzondere beslissingen het parlement er niet uit komt.

Behalve leden van De Nationale Assemblée doen daar ook leden van de Districtsraad en Ressortraad aan mee. Zo een Verenigde Volksvergadering kan door De Nationale Assemblée georganiseerd worden als tweederde deel van de leden het goed vindt. Besluiten in de Verenigde Volksvergadering worden genomen met gewone meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen.

Brand

Het historisch gebouw van De Nationale Assemblée werd op 1 augustus 1996 helemaal verwoest door een enorme brand. Dat was verschrikkelijk, omdat het gebouw een monumentaal gebouw was. Het was opgezet in de 18e eeuw en werd als eerst voor een vergadering van de Koloniale Staten gebruikt in 1887.

Aangezien de vergaderingen door moesten gaan, vond De Nationale Assemblée een tijdelijke oplossing: het oude gebouw van de Kamer van Koophandel en Fabrieken werd als vergaderlocatie gebruikt. En in 1996 verhuisden de Volksvertegenwoordigers naar het oud Park-gebouw aan het Onafhankelijkheidsplein.

5.3 De Regering

De regering: deze bestaat uit de president ,vice-president en de Raad van ministers.

Opdracht: Maak een organogram van de huidige Regering.

1. De Staatsraad is het orgaan die als taak heeft om te adviseren,begeleiden en controleren van de regering.
2. Rekenkamer:dit orgaan houdt toezicht op de besteding van de staatsfinanciën.
3. Het Hof van Justitie:zorgt voor de rechtspraak en is onafhankelijk dus niet partijdig.
4. Districtsraden:zijn belast met het bestuur en de organisatie in het district.
5. Ressortraden:zijn belast met het bestuur en de organisatie in een ressort.

6 Wereldburger

Het begrip wereldburger heeft 2 verschillende betekenissen:

- 1) Iemand die op aarde woont; iemand die de wereld bewoont; bewoner van de aarde, de wereld; mens.
- 2) Kosmopoliet. Iemand die volgens zijn opvattingen niet tot één bepaalde natie behoort, maar zich onder alle volken of in alle landstreken thuis voelt.

Wereldburgers leggen een verband tussen zichzelf en de wereld. Ze ontmoeten graag anderen en verkennen de wereld op onder andere cultureel, economisch en politiek vlak. Echte wereldburgers zijn solidair en mondiaal betrokken. Ze zijn kritische denkers die duurzame oplossingen zoeken. Wereldburgers steken hun handen uit de mouwen en nemen zelf de verantwoordelijkheid om te bouwen aan een wereldwijze wereld.

6.1 Relatie wereldburger en staatsburger

Een staatsburger is een ieder die tot een bepaalde Staat behoort. De staatsburger kan burgerschapsrechten door een rechterlijk vonnis verliezen.

Een staatsburger kan worden onderverdeeld in: 1) rechtspositie 2) rechten 3) participatie 4) sociale identiteit

De rechtspositie gaat over formele eisen, het gaat over het recht om toegelaten te worden tot een land (toelatingseisen) en plichten die samenhangen met burgerschap. De burgers hebben rechten en plichten

De burger**rechten** zijn 1) vrijheid van godsdienst 2) vrijheid van meningsuiting. In de meeste landen ook in Suriname heb je politieke rechten.

Politieke rechten zijn rechten om een politieke partij op te richten om deel te nemen aan de verkiezingen .

Sociale rechten zijn rechten die te maken hebben met het sociale leven van de mens 1) het recht op een uitkering. 2) recht op onderwijs 3) recht op arbeid

Participatie betekent dat iemand actief meedoet in de maatschappij waar hij woont. Dat kan door: te werken, onderwijs te volgen, vrijwilligerswerk en culturele activiteiten te ontplooiën.

Dimensie is de sociale identiteit, de mate waarin iemand zich betrokken voelt bij het land waarin deze woont. Mensen die afstammen van families die al generaties in een land wonen, voelen zich bijna automatisch betrokken bij hun land. Ze hebben een gedeelde geschiedenis en spreken dezelfde taal. De immigranten voelen zich vaak veel minder verbonden met hun nieuwe land en identificeren zich vaker met hun vaderland.

We onderscheiden drie belangrijke stromingen:

1. De liberale opvatting
2. De neo-republikeinse opvatting
3. De communitaristische opvatting

Opdracht: schrijf een verslag over de diverse opvattingen en hun onderlinge relaties.

6.2 Wereldreligies

A. Jodendom

Wie is joods?

De godsdienst van de joden is het jodendom. Volgens een joodse wet ben je alleen joods als je moeder dat is. Maar je kunt je ook bekeren tot het jodendom. Het Hebreeuws is de taal van het jodendom.

Er zijn verschillende stromingen in het joodse geloof: orthodox en liberaal. Orthodoxe joden volgen heel nauwkeurig de wetten en voorschriften uit de joodse geschriften. De liberale joden gaan wat moderner om met de joodse wetten en voorschriften.

Als het over joden gaat, dan gaat het ook vaak over het joodse volk. Voordat het jodendom een officiële godsdienst werd, zou er zo'n 3000 jaar geleden al een joods volk zijn geweest dat leefde in slavernij onder de Egyptenaren. In die tijd van onderdrukking ontstond het joodse geloof.

Elke joodse gemeenschap heeft een rabbijn (leraar). Deze leert mensen over het geloof, geeft raad en weet alles over de joodse tradities en de regels van het jodendom. Het

jodendom kent profeten: mensen die de boodschap van God doorgeven. Beroemde joodse profeten zijn Mozes, Jozua en Samuel.

Gelovige joden geloven in één god. Ze spreken zijn naam nooit hardop uit: daar is Gods eigen naam te heilig voor. Het is een teken van respect. Niemand weet dan ook de precieze uitspraak. In de Hebreeuwse bijbel worden de letters JHWH of JHVH gebruikt als het over god gaat. Joden zelf zeggen Heer, Vader of de Heilige, gezegend is Hij.

Op vrijdag kort voor zonsondergang begint de sabbat, de rustdag. Sabbat eindigt op zaterdagavond als het donker is. Het heilige boek van de joden is de **Tenach**, de joodse bijbel. De Tenach bestaat uit verschillende delen. Het belangrijkste deel is de Thora. De Thora is een rol van perkament waarop vijf boeken van de profeet Mozes zijn geschreven. Behalve de Tenach hebben de joden nog meer heilige boeken en geschriften, zoals de Talmoed. Dit is een heel oud boek met uitleg en commentaren op de Thora.

Belangrijke momenten:

- **Geboorte**

Als een joods kind geboren wordt, krijgt het twee namen, een roepnaam en een Hebreeuwse naam. De Hebreeuwse naam herinnert aan een verre voorvader zoals Mozes, Abraham of David bij jongens. Veel voorkomende joodse meisjesnamen zijn: Rebekka, Rachel, Ruth en Sara. De Hebreeuwse namen worden gebruikt in de synagoge en later in de trouwakte.

- **Bat Mitswa en Bar Mitswa**

De twaalfde verjaardag van een joods meisje is heel bijzonder. Dan wordt ze Bat Mitswa. Volgens de joodse wetten is ze nu volwassen. Vanaf nu moet ze de joodse religieuze verplichtingen nakomen, net als andere volwassen gelovigen. Bij jongens gebeurt dit op hun dertiende. Dat heet Bar Mitswa.

Waar liggen heilige plekken?

Jeruzalem: De heiligste plaats in het jodendom is de stad Jeruzalem. Deze stad ligt in het land Israël. Hier staat de Olijfberg: de meest heilige joodse begraafplaats. Joden geloven dat hier ooit een 'messias' zal verschijnen: een nakomeling van koning David. Volgens de joden zal hij vrede op de wereld brengen.

Klaagmuur In Jeruzalem is nog een andere heilige plek: de Klaagmuur op de Tempelberg. Dit is het enige stuk muur dat nog over is van een joodse tempel die werd verwoest door de Romeinen in 70 na Christus. Mensen van over de hele wereld komen hier naartoe. Ze schrijven vragen en gebeden op een briefje en stoppen dit tussen de oeroude stenen. De boodschappen zijn alleen voor god.

Het bekendste symbool uit het jodendom is de **davidster**. Waar deze ster met zes punten precies vandaan komt, is onbekend. Sinds de 15e eeuw is de ster een speciaal joods teken. Toen het land Israël gesticht werd kwam het symbool in de vlag terecht.

B. Christendom

Wie is een christen?

Een christen gelooft in het bestaan van Jezus Christus als zoon van God. Volgens christenen werd Jezus ruim 2.000 jaar geleden geboren in Bethlehem, een Palestijnse stad op de Westelijke Jordaanoever. Totdat hij op zijn 33^e stierf aan het kruis, had hij bijzondere ontmoetingen en verrichtte hij wonderen die staan beschreven in de Bijbel, het heilige boek van de christenen. Christenen geloven in de Heilige Drie-eenheid: God de Vader, God de Zoon (Jezus Christus) en God de Heilige Geest.

Het grote schisma

Keizer Constantijn bouwde een nieuwe, christelijke hoofdstad die hij Constantinopel noemde. Vanuit Constantinopel verspreidde het christendom zich verder over Europa en het christendom werd de officiële godsdienst van het enorme Romeinse Rijk. Toen dit Rijk in twee delen werd gesplitst, ontstonden er ook spanningen tussen de twee steden Rome en Constantinopel. Niet alleen over macht, maar ook over het geloof en de verering van God. Deze meningsverschillen leidden in 1054 tot een deling binnen het christelijke geloof: dit wordt het grote schisma genoemd. Er zijn drie belangrijke stromingen in het christendom: rooms-katholiek, protestant en orthodox. Die verschillen ontstonden door meningsverschillen over de precieze invulling van het geloof in de 11^e eeuw. De rooms-katholieke en de protestantse richtingen ontstonden in het westen. De orthodoxe variant ontstond in Griekenland en verspreidde zich naar het oosten.

Het heilige boek van de christenen is de **Bijbel**. Christenen geloven dat in dat boek Gods leer staat. De Bijbel begint met het ontstaan van de wereld die staat beschreven in het Oude Testament en eindigt met een voorspelling van de toekomst. De bijbel lijkt één boek, maar het is eigenlijk een verzameling van 66 boeken die door verschillende mensen en in verschillende tijden zijn geschreven.

Belangrijke momenten:

De belangrijkste zijn: de doop, de eerste communie (gevierd door alleen rooms-katholieken), belijdenis of vormsel, het huwelijk en het overlijden. Tijdens deze vieringen ontvangen de gelovigen, volgens de christelijke leer, een zichtbaar teken van hun God. Dit noemen ze 'sacramenten'. Christenen geloven dat ze tijdens een sacrament de vergeving van God ontvangen. Protestanten kennen twee sacramenten: de doop als kind en het avondmaal (dat is het delen van brood en wijn tijdens een kerkdienst). Rooms-katholieken en orthodoxe christenen kennen zeven sacramenten; de doop, de communie, de belijdenis of vormsel, de eucharistie (mis of viering met het delen van brood en wijn), het oliesel (zalving), het priesterschap en het huwelijk.

Heilige plaatsen

- **Bethlehem**

Volgens de christelijke verhalen is Jezus geboren nadat zijn ouders Jozef en Maria een zware tocht hadden gemaakt van Nazareth naar Bethlehem. In Bethlehem staat nu de geboortekerk.

- **Jeruzalem**

Jeruzalem is ongeveer 3000 jaar geleden gesticht door de joodse koning David. De stad is nu een heilige plaats voor joden, christenen en moslims. Christenen geloven dat Jezus in Jeruzalem werd gekruisigd en dat God er zijn Heilige Geest naar de apostelen (zijn twaalf trouwste leerlingen) stuurde. Hier is de christelijke kerk begonnen.

- **Rome**

In de hoofdstad van Italië, Rome, staat de grootste kerk ter wereld: de Sint-Pietersbasiliek. Christenen geloven dat deze is gebouwd op de graftombe van de apostel Petrus. Waarschijnlijk is Petrus door de Romeinse keizer Nero gekruisigd op deze plek. De Sint-Pieter is een indrukwekkende rooms-katholieke kerk vol schilderijen, beelden en andere kunstwerken. Voor de kerk ligt het Sint-Pietersplein. Met Kerstmis en Pasen komen hier duizenden mensen om naar de paus te luisteren.

C. De Islam

Wie is een moslim?

Een moslim gelooft dat Allah de enige god is en dat de profeet Mohammed de boodschapper van Allah aan de mensen heeft doorgegeven. Dit geloof heet de islam. Allah is het Arabische woord voor God. De meesten wonen in het Midden-Oosten, Afrika en Azië.

De profeet Mohammed richtte in 610 na Christus de islam op. Volgens moslims stuurde hun god Allah de engel Gabriël naar Mohammed om hem uit te leggen hoe mensen moesten leven. Mohammed vertelde de inwoners van Mekka over deze boodschap. Daarna verhuisde Mohammed naar de stad Medina. Voor moslims is dit het begin van hun islamitische jaartelling.

Er zijn verschillende groepen moslims. De twee grootste groepen zijn de **soennieten** en de **sjiieten**. Zij waren het niet eens over wie profeet Mohammed na zijn dood moest opvolgen. De sjiieten vormen de meerderheid in met name Iran. Maar er wonen ook veel sjiieten in Irak, Pakistan en Syrië. De soennieten wonen vooral in Noord-Afrikaanse landen, waaronder Marokko, Egypte en Saudi-Arabië.

Oost- en West Aanbidders

Moslims bidden met hun gezicht naar Mekka: de meest heilige plaats in de islam. Moslims op Java, een Indonesisch eiland, doen dat ook. Vanuit hun land is dat met het gezicht naar het westen. Maar toen er Javaanse moslims naar Suriname vertrokken, 'moesten' ze ineens met hun gezicht naar het oosten bidden. Vanuit Suriname ligt Mekka namelijk in het oosten. Sommige Javaanse moslims in Suriname bleven toch met hun gezicht naar het westen bidden, zoals ze gewend waren in Indonesië. Andere gelovigen bidden wel richting Mekka. Daarom zijn er nu twee groepen moslims in Suriname: de oost- en west aanbidders.

Wat is de islam?

De islam is een godsdienst. Het woord islam komt uit het Arabisch en betekent: 'overgave aan Allah' en 'vrede aangaan'. Mensen die in de islam geloven heten moslims. **De Koran** is het heiligste boek in de islam. In de Koran staan alle leefregels waaraan een moslim zich moet houden.

Zuilen: Wat mag en wat niet?

Er zijn vijf belangrijke regels in de islam: de zuilen. Die gaan over de geloofsbelijdenis (zeggen dat je gelooft in Allah als enige God), het bidden, vasten, geld geven aan de armen en de bedevaart naar Mekka. Niet alle moslims houden zich evenveel met al deze vijf zuilen bezig. Sommigen volgen de regels heel streng, anderen wat minder.

- **Besnijdenis**

Moslimjongens worden vaak voor hun puberteit besneden. Er wordt dan een stukje voorhuid van de penis weggesneden. Vaak wordt dit ritueel uitgevoerd op de geboortedag van Mohammed. Het is een gebruik dat al voor de islam werd uitgevoerd en het had

waarschijnlijk te maken met hygiëne. Daarnaast is het een manier om te laten zien dat je deel uitmaakt van de groep besneden jongens en mannen.

- Overlijden

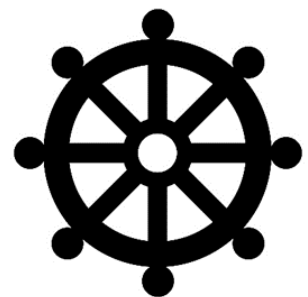
Als een moslim overlijdt, moet de overledene binnen 24 uur worden begraven. Het lichaam wordt in doeken gewikkeld en begraven met het gezicht richting Mekka. Bij moslims die niet meer in hun geboorteland wonen, wordt soms het lichaam eerst gebalsemd en daarna vervoerd naar het land van herkomst of waar de familie vandaan komt.

D. Het Boeddhisme

Wie is een boeddhist?

Boeddhisten gebruiken de leer van Siddhartha Gautama als leidraad voor hun leven. Deze Siddhartha was een prins en werd in 563 voor Christus in Nepal geboren. Prins Siddhartha Gautama wilde weten waarom er verdriet in de wereld bestond. Daar kon hij niet achter komen als rijk en machtig man, dus zei hij zijn vorsten leven vol pracht en praal vaarwel en werd een bedelende monnik. Na jarenlange omzwervingen zat hij onder een boom en opeens wist hij waarom verdriet bestond en hoe je er een eind aan kon maken. Vanaf dat moment noemde hij zichzelf Boeddha. Het woord komt uit het Sanskriet en betekent de volledig Ontwaakte. Het boeddhisme is dus eigenlijk geen godsdienst, want Boeddha is geen God. Boeddha is gewoon een mens.

Wie is Dalai Lama?

In de 15^e eeuw werd in Tibet een boeddhistische groep opgericht. Die heette de Gelugpa-orde (ook wel de 'Geelkappen'). Deze groep werd zo machtig, dat hun leider ook de politieke leider van Tibet werd. De Mongoolse heerser van die tijd Altan Khan gaf deze leider de titel Dalai Lama. Dat betekent Oceaan van Wijsheid (Dalai is Mongools voor oceaan en Lama is het Tibetaanse woord voor leraar).

Reïncarnatie

De Tibetanen geloven dat de Dalai Lama een reïncarnatie, en wedergeboorte, is van Avalokiteshvara; een belangrijk figuur uit de boeddhistische geschiedenis die altijd klaar staat om iemand te helpen. Als de Dalai Lama sterft, dan wordt de geest van Avalokiteshvara opnieuw geboren in het lichaam van een jongen of van een meisje.

In het boeddhisme draait het om zelfinzicht: dat je jezelf goed leert kennen. En dat je jezelf ook leert controleren. Een manier om je daarin te trainen, is meditatie. Boeddhisten geloven dat je gelukkig bent als je jezelf dwingt om niet jaloers of hebberig te zijn en als je probeert iedereen aardig te vinden. Dat geluksgevoel heet nirvana. Het nirvana bereiken lukt niet altijd, maar volgens boeddhisten moet je het wel proberen. Dat doen ze door te mediteren.

Wat is het heilige boek?

Het boeddhisme heeft een heleboel geschriften. Één heilig boek is er niet. Boeddha's leer werd eeuwenlang mondeling doorgegeven, met name door gezang. Voor het opschrijven van zijn ideeën, waarschijnlijk rond 200 voor Christus, werd in eerste instantie de oude Pali taal gebruikt. Het oudste geschrift van het boeddhisme, de Pali canon, bestaat uit meerdere teksten. De eerste groep teksten geeft beschrijvingen van het kloosterleven en leefregels voor niet-monniken ten tijde van de Boeddha. De tweede groep teksten zijn de lessen die Boeddha aan mensen heeft gegeven. Een derde groep is gemaakt door volgelingen van Boeddha. Ze ontstonden na Boeddha's dood, maar voordat zijn leer voor het eerst werd opgeschreven.

De hoofdstromingen van het Boeddhisme zijn: het Theravada boeddhisme en het Mahayana boeddhisme. De laatste boeddhistische stroming zijn het Tibetaans boeddhisme en het Zen boeddhisme.

De heilige plekken: de meeste heilige plekken voor boeddhisten hebben iets te maken met het leven van de Boeddha.

- Lumbini (Lumbini), Nepal. Geboorteplaats van Siddharta Gautama, de Boeddha.
- Bodh Gaya, India. De plaats waar Boeddha verlichting vond.
- Sarnath, India. De plek waar Boeddha voor het eerst zijn leer verkondigde.
- Kushinagar, India. De plek waar Boeddha stierf.
- Bodhnath stupa in Kathmandu, Nepal. Volgens de legende ligt hier een bot van de Boeddha begraven.
- Dharamsala, India. De plaats waar de Dalai Lama in ballingschap leeft.
- Lhasa, de hoofdstad van Tibet.

E. Het Hindoeïsme

Wie is een hindoe?

Een hindoe leeft volgens de regels en tradities van het hindoeïsme en gelooft in hindoe goden. Van het hindoeïsme wordt gezegd dat het de oudste - nog bestaande - godsdienst is. Het ontstond zo'n vierduizend jaar geleden in India en de heilige taal van het hindoeïsme is het Sanskriet.

Heilige koe

Hindoes eten geen rundvlees omdat de koe een heilig dier is. Daarom zijn er zelfs speciale tempels voor dit dier waar gelovigen offers brengen aan beelden van koeien. Een van de redenen dat koeien heilig zijn, is omdat hindoes geloven dat de oermoeder wel eens de vorm van een koe aanneemt. Koeien zijn ook belangrijk vanwege hun melk en mest. Koeienpoep wordt bijvoorbeeld vaak gebruikt als brandstof om huizen mee te verwarmen. Sommige hindoes drinken zelfs hun urine omdat ze geloven dat het werkt als een medicijn.

De Ganges

Voor hindoes zijn ook sommige rivieren heilig, zoals de Ganges die door India en Bangladesh stroomt. Hindoes vereren de rivier godin Ganga. Om de twaalf jaar vieren ze voor haar een festival van 55 dagen. Maar ook op gewone dagen gaan hindoes naar steden aan de Ganges om hun ziel te reinigen in het water van de rivier. Als hindoes sterven, worden zij gecremeerd. Hun as wordt daarna, als het kan, in de Ganges uitgestrooid.

Het hindoeïsme kent veel verschillende goden en godinnen.

Brahman

Door al die verschillende goden en godinnen, lijkt het alsof hindoes geloven in meerdere goden. Maar volgens de aanhangers van het hindoeïsme zijn al deze gedaantes ontstaan uit Brahman. Dit is een oppermachtige ziel of geest zonder vaste vorm of gedaante. Maar Brahman is overal en in alles aanwezig.

De andere goden en godinnen van het hindoeïsme staan voor de verschillende kenmerken van Brahman. De drie belangrijkste kenmerken vinden we terug in de trimurti of drie-eenheid: de goden Brahma (de schepper), Vishnu (de beschermer) en Shiva (de verwoester).

Wat zijn de heilige boeken?

De oudste heilige geschriften zijn meer dan 3000 jaar oud. Ze worden **Veda's** genoemd: vier verzamelingen van lofzangen, gebeden en spreken. De oudste en meest heilige Veda is de Rig Veda. Andere belangrijke teksten zijn twee lange gedichten: de Mahabharata en de Ramayana. Ze gaan over goden en helden en hebben een filosofische en psychologische boodschap.

De **Bhagavad Gita** is het belangrijkste en meest geliefde deel van het lange gedicht, de Mahabharata. Dit 'lied van de heer' speelt zich af op het slagveld, vlak voor de oorlog tussen twee koninklijke families begint. De god Krishna voert een gesprek met Arjuna, een

van de heren die ten strijde wil trekken. Krishna vertelt hem dat je niet alleen maar aan jezelf moet denken.

Elk jaar maken miljoenen hindoes een bedevaart naar heilige plekken. Vaak zijn dit tempels, bergen of rivieren. Ze reizen per vliegtuig, trein, bus, boot of ossenkar. Er zijn ook mensen die lopend op bedevaart gaan. Zo'n reis kan dan ook weken, soms zelfs maanden duren. Hindoes geloven dat een bezoek aan een heilige plek hen dichterbij de moksha, de verlichting uit de cyclus van geboorte en dood, kan brengen.

Drie-eenheid

Brahma (de schepper), Vishnu (de beschermer) en Shiva (de verwoester) zijn de belangrijkste goden in het hindoeïsme. Zonder de een, kan de ander niet bestaan en daarom worden ze wel de Trimurti of hindoe-drie-eenheid genoemd.

Een hindoe kan één god, meerdere goden of geen enkele god aanbidden. Sommige worden overal aanbeden, anderen alleen in bepaalde gebieden.

De belangrijkste goden zijn Rama en Krishna. Zij zijn populair omdat ze qua uiterlijk menselijker zijn dan andere goden. Veel hindoes vinden dat Rama en Krishna dichterbij de mensen staan dan de 'hoge' goden.

Ganesh: neemt hindernissen weg en is de beschermheilige van reizigers. Hindoes bidden tot Ganesh voor ze aan iets nieuws beginnen, zoals een nieuwe baan of verhuizen. Ganesh is de zoon van Shiva en Parvati. Zijn rijdier is een spitsmuis.

Krishna is de populairste hindoe god. Als baby heeft hij een ondeugend karakter. Hij kan ook wonderen verrichten. En hij is de held van vreselijk veel avonturen. Vaak wordt Krishna afgebeeld met een donkerblauwe huid en speelt hij op zijn fluit omringd door koeien.

Rama is de held van het gedicht de Ramayana. Dat gedicht vertelt het verhaal van zijn overwinning op de boosaardige koning Ravana. Rama wordt aanbeden als dapper, knap, trouw en vriendelijk. Hij is de grote held, een goede echtgenoot en een rechtvaardige koning. De apengod Hanuman is zijn grote vriend en hulp tijdens het gevecht tegen de demonenkoning Ravana.

Hanuman

De apengod Hanuman is de generaal in het apenleger. Hij is de zoon van de windgod en hij beschikt over grote kracht, energie en wijsheid. In het gedicht de Ramayana, helpt Hanuman zijn grote vriend koning Rama bij het bevrijden van zijn vrouw Sita, die gevangen zit bij de demonenkoning Ravana.

Reïncarnatie en Karma

Reïncarnatie is het geloof dat het niet-lichamelijke deel van een levend wezen (soms ziel genoemd) na de dood niet verdwijnt maar opnieuw in een ander levend wezen geboren wordt. Het idee van reïncarnatie bestaat al sinds vele duizenden jaren voor Christus, en komt voor in diverse religies en culturen verspreid over de gehele wereld.

Het idee achter reïncarnatie is soms dat het mensenleven een leerschool is; een ziel reïncarneert in een ander levend wezen om via dat andere levende wezen nieuwe dingen te "leren" en nieuwe ervaringen op te doen. Karma (Pāli: Karma) is een begrip uit het hindoeïsme en het boeddhisme, dat het idee inhoudt dat alles wat we doen, denken en zeggen weer bij ons terug komt. Karma omhelst de volledige cyclus van oorzaak en gevolg. Karma is de som van alle individuele impulsen, gedachten, woorden, handelingen in heden, verleden en toekomst. Het effect daarvan creëert de ervaringen (van heden, verleden en toekomst) en maakt ieder individu verantwoordelijk voor het eigen leven, vreugde en pijn, voor zichzelf en voor anderen.

6.3 Verschillen en overeenkomsten tussen de wereldreligies

Vul het onderstaand schema verder in, met behulp van de informatie hierboven.

Godsdienst	Heilig boek	Monotheïstisch polytheïstisch	God	Gebeds- huis	Plaats van ontstaan
Jodendom				Synagoge	
Christendom					
Islam					
Boeddhisme					
Hindoeïsme					

6.4 Relatie met religies die in Suriname worden beleden

Opdracht: Schrijf een verslag over 2 (twee) wereldreligies die ook in Suriname worden beleden.

Noteer in het verslag de verschillen of overeenkomsten tussen de wijze waarop deze wereldreligies in Suriname worden beleden. Welke onderlinge relaties bestaan tussen deze wereldreligies?

Literatuur en materialen

<https://www.ensie.nl/wiktionary/burger>
<https://www.google.sr/search?q=burgerschapscompetenties>
<https://youngimpact.nl/wat-is-burgerschap>
<https://www.encyclo.nl>
<https://www.vandale.nl>
<https://docplayer.nl/14440179-Eindrapport-nationale-vrije-dagen-van-suriname-ministerie-van-binnenlandse-zaken.html>
<https://www.dbsuriname.com/export-koper-uit-suriname-verbieden>
<https://www.samsam.net/godsdiensden/islam>
<https://www.google.sr/search?q=trias+politica+schema&tbn>
<https://www.dna.sr/jeugd/over-dna/geschiedenis-van-dna/>
<https://www.google.sr/search?q=burgerschapsonderwijs&tbn>
<https://prodemos.nl/leren/zoekplaat-grondrechten/>
https://assets.junioreinstein.nl/images/geschiedenis/afbeeldingen/36708_kolonie.png
facebook.com/331011680268900/posts/vlaggen-protocol-vlaggen-protocol-van-de-republiek-suriname-de-nationale-vlag
http://projectrevolutie.weebly.com/uploads/6/9/9/6/69961789/standen_orig.jpg
<https://www.samsam.net/godsdiensden/jodendom>
<https://www.samsam.net/godsdiensden/christendom>
<https://www.samsam.net/godsdiensden/hindoeïsme/goden>
<https://surinameholidays.nl/suriname-vakantie/per-gebied/>

Deventer dagblad 09-12-1959

Vrije Stem: onafhankelijk weekblad voor Suriname 19-11-1975

De ontwikkeling van de Surinaamse geschiedenis, W.van Dijk en C.F.G. Getrouw

De geschiedenis van Suriname / Van Stam tot Staat, E.Bakker, en anderen

Eindrapport Nationale vrije dagen in Suriname, 25 juli 2012

Geschiedenis voor het MULO leerjaar 2

Geschiedenis voor het MULO leerjaar 3

Geschiedenis voor het MULO leerjaar 4B

Het Burgerlijk Wetboek van Suriname / De Grondwet met wijziging van 2022

Het maatschappijleer boekje voor het Algemeen Vormend en beroepsgericht onderwijs,
R.K. van Geenen

Reader SWO Leerjaar 4BC

Staatsblad van de Republiek Suriname, 2021 no.27